

Załącznik
do uchwały Nr VI/35/2024
Rady Powiatu w Pułtusk
z dnia 26 września 2024r.

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH
PRZEMOCY DOMOWEJ W POWIECIE PUŁTUSKIM
NA LATA 2024 – 2030**

Pułtusk, 2024

WSTĘP

Prawidłowo funkcjonująca rodzina jest podstawą właściwego wzrostu i rozwoju fizycznego, społecznego oraz intelektualnego człowieka. Stanowi źródło zaspokojenia jego potrzeb, w tym przede wszystkim potrzeby miłości, bezpieczeństwa i akceptacji. Rodzina podczas procesu socjalizacji uczy zasad współżycia społecznego i właściwego postępowania, dbania o więzi i relacje międzyludzkie. Jest także źródłem kształtowania się osobowości człowieka, nabywania przez niego różnych umiejętności i wypełniania ról społecznych, rozwoju zainteresowań, stanowi drogę ku samorealizacji i uczy odpowiedzialności.

Osoby tworzące rodzinę nieustannie zmagają się z zagrożeniami płynącymi ze świata zewnętrznego, dlatego nie zawsze jest ona silną i zjednoczoną komórką społeczeństwa. Rozwój cywilizacji, pogoń za dobrami materialnymi, presja czasu, niewłaściwe wzorce zachowań mogą zaburzać harmonię ogniska domowego, powodując różnego rodzaju dysfunkcje i patologie, w tym także powstawanie zjawiska przemocy domowej.

Przemoc jest źródłem wielu negatywnych skutków w sferze emocjonalnej, społecznej, psychicznej i fizycznej. W swoich ofiarach budzi poczucie wstydu, winy, bezsilności czy upokorzenia. Zjawisko przemocy zmusza do refleksji i zastanowienia się nad działaniami, które należałoby podjąć w celu prewencji i popularyzacji działań zapobiegawczych występowaniu przemocy w podstawowej komórce polskiego społeczeństwa, jaką jest rodzina.

W celu ochrony praw i godności osób słabszych i krzywdzonych należy podejmować działania kompleksowe, prowadzone przez różne służby oraz łączenie działań z różnych perspektyw: prawnej, socjalnej, psychologicznej i medycznej. Przemoc jako zjawisko wielopłaszczyznowe dotyczy funkcjonowania całej rodziny, a więc wielu osób: dorosłych, dzieci, starszych czy niepełnosprawnych. Charakterystyka funkcjonowania tych osób sprawia, że potrzebują podjęcia w stosunku do nich indywidualnych form wsparcia. Ważne jest zatem, aby uzmysłwić sobie powagę problemu jakim jest stosowanie przemocy wobec najbliższych. Należy chronić prawa wszystkich osób, a dzieciom umożliwić wychowanie i nabywanie prawidłowych postaw czy wzorców w rodzinie wolnej od przemocy. Dom rodzinny powinien stanowić stabilne środowisko wychowawcze i zapewniać bezpieczeństwo wszystkim jego członkom. Podejmowane działania powinny być systemowe, aby skutecznie przeciwdziałać zjawisku społecznemu jakim jest przemoc domowa.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej wskazują zadania poszczególnych samorządów i źródła ich finansowania. Dodatkowo przepisy ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw wprowadzają

rozszerzenie kręgu osób doznających przemocy domowej, zwłaszcza o byłego małżonka, byłego partnera lub innego członka rodziny, niezależnie od faktu zamieszkiwania z osobą stosującą przemoc domową. Szczególna ochrona i wsparcie dedykowane są również małoletnim, zarówno doznającym przemocy domowej, jak i będącymi jej świadkami, którzy zgodnie ze zmianami ustawowymi są uznawani jako osoby doznające przemocy domowej. Nowelizacja przepisów dotyczących przemocy domowej nakładają zarówno na gminy, jak i powiaty obowiązek tworzenia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej. Jednym z zadań jest opracowanie i realizacja programów przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy, a także realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych oraz programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

I. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY

1. Przemoc domowa w kontekście społecznym

Przemoc domowa jest w Polsce, podobnie jak w innych krajach, jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania szeroko zakrojonych działań przeciwdziałających temu zjawisku. Niebagatelny wpływ na stosowanie przemocy domowej ma dziedziczenie wzorca przemocy ze środowiska pochodzenia. Dzieci wychowujące się w środowisku domowym z problemem przemocy przyswajają sobie zachowania dorosłych, których są świadkami lub ofiarami. Uczą się, że sposobem rozwiązywania konfliktów jest przemoc.

Wpływ na stosowanie przemocy domowej może mieć także uzależnienie od alkoholu lub jego nadużywanie. Statystyki pokazują, że wiele osób stosujących przemoc domową w chwili popełnienia czynu jest pod wpływem alkoholu. Należy pamiętać, że alkohol osłabia kontrolę nad zachowaniem i zwiększa prawdopodobieństwo występowania nieadekwatnych reakcji na pojawiające się trudności życiowe. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia z odpowiedzialności za swoje czyny, mimo że osoby stosujące przemoc często wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym jako czynnik usprawiedliwiający ich zachowanie. Coraz częściej przyczyną przemocy domowej jest uzależnienie nie tylko od alkoholu, ale także od innych substancji psychoaktywnych. Osoby, które uważają, że z różnych powodów lepiej nie wtrącać się w życie rodzin doznających przemocy, stanowią około kilkunastu procent ogółu społeczeństwa. Zdaniem ekspertów w praktyce waga tego problemu jest większa, ponieważ ludzie, którzy realnie obserwują przemoc w swoim otoczeniu, rzeczywiście boją się reagować lub też nie wiedzą, co powinni zrobić. Z tego względu działania edukacyjne i kampanie społeczne powinny koncentrować się również na świadkach przemocy i na tym, jak należy reagować w sytuacji bycia świadkiem przemocy.

Jak wynika ze Sprawozdania z realizacji *Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za rok 2023*, liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę wyniosła:

- jednostki organizacyjne pomocy społecznej – 76,
- Policji – 64,
- oświaty – 2,
- ochrony zdrowia – 0.

Należy zwrócić uwagę, że instytucje, które w 2023 r. uruchamiały procedurę „Niebieskie Karty”, to w większości Policja i ośrodki pomocy społecznej. Nie zdarzyły się przypadki uruchomienia procedury przez pracowników ochrony zdrowia, a pracownicy placówek

oświatowych uruchomili jedynie dwie procedury.

Tabela nr 1. Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę w latach 2021–2023.

Nazwa podmiotu	2021	2022	2023
Jednostki organizacyjne pomocy społecznej/ Gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych	84	95	76
Policja	90	87	64
Oświata	0	1	2
Ochrona zdrowia	0	0	0
Razem	174	183	142

W całym powiecie pułtuskim w ramach instytucji pomagających osobom doznającym przemocy domowej zdecydowaną większość stanowią punkty poradnictwa specjalistycznego. Równie istotną rolę w udzielaniu pomocy osobom doznającym przemocy domowej spełniają grupy diagnostyczno-pomocowe, których członkami są wyspecjalizowane osoby mające duże doświadczenie w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz wdrażania rozwiązań w zakresie pracy z osobami doznającymi przemocy domowej, jak również z osobami tę przemoc stosującymi.

Tabela nr 2. Liczba osób korzystających z pomocy w punktach wsparcia/konsultacyjnych/ poradnictwa specjalistycznego dla osób doznających przemocy domowej.

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba osób korzystających z pomocy	399	287	201

Przepisy ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej nakładają na powiaty obowiązek opracowania i przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej, zwanego dalej „Programem”, w celu tworzenia warunków do bardziej skutecznego przeciwdziałania przemocy domowej, które powinny być wieloaspektowe i długofalowe. Dlatego też zakłada się opracowanie Programu w perspektywie wieloletniej na lata 2024–2030.

Postanowienia zawarte w Programie zakładają kontynuację szerokiego spektrum działań mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy domowej, ochronę i pomoc osób doznających przemocy domowej, jak i podejmowanie odpowiednich działań wobec osób stosujących przemoc oraz zwiększenie profesjonalizmu służb w udzielaniu pomocy osobom doznającym przemocy domowej.

2. Definicja przemocy domowej

Zgodnie z ustawą z dnia 9 marca 2023r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw przemoc domowa, to *jednоразowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych (tj. małżonka, byłych małżonków, dzieci, rodziców, rodzeństwa, powinowatych, przysposobionych oraz ich małżonków, a także innych osób wspólnie zamieszkujących i gospodarujących oraz osoby pozostającej obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkania i gospodarowania), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.*

Przemoc domowa charakteryzuje się:

- intencjonalnością, która określa działania sprawcy jako zamierzone. Stosując przemoc sprawca chce przejąć kontrolę nad ofiarą. Jest on przekonany, iż wyłącznie on wie, jakie działania są dla ofiary najlepsze, stąd podejmuje w ważnych sprawach decyzje za swoją ofiarę, uznając ją za całkowicie niezdolną do stanowienia o sobie samej;
- brakiem równowagi sił, która wynika z obecności w rodzinie wyraźnych różnic zarówno w aspekcie materialnym, ekonomicznym, fizycznym, psychicznym, społecznym czy kulturowym. Pojawiające się dysproporcje zwiększają przewagę sprawcy nad ofiarą, czyniąc ją coraz bardziej bezradną i bezsilną;
- naruszeniem godności i praw poprzez poniżające traktowanie ofiary. Sprawca wzbudza w ofierze poczucie bezwartościowości, pozbawia prawa do szacunku, ochrony zdrowia i godnego życia;
- powodowaniem cierpienia i szkód, tj. cierpieniem fizycznym i psychicznym ofiary na skutek systematycznej przemocy ze strony partnera. Traumatyczne przeżycia wpływają na funkcjonowanie i zdrowie psychiczne. Osoby takie często żyją w przekonaniu, iż zasługują na takie wynaturzone i nieludzkie traktowanie. Popadają w niemoc i w ten sposób starają się usprawiedliwić własną bezsilność, wycofanie z działań skierowanych na otrzymanie pomocy, czy brak wsparcia z zewnątrz. Godzą się na przemoc, a winą za nią obarczają siebie.

Główne rodzaje przemocy domowej

Przemoc domowa nie jest jednorazowym czynem. Często ma długą, nawet kilkunastoletnią historię. Przemoc to nie tylko bicie, siniaki i rany na ciele są to wszystkie sytuacje, kiedy silniejszy krzywdzi słabszego od siebie. Przemoc zawsze powoduje naruszenie osobistej sfery ofiary i sprawia, że żyje ona w świecie przemocy, z której nie potrafi się wydostać, uniemożliwiając jej normalne funkcjonowanie.

Rodzaje przemocy:

- **przemoc fizyczna** – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie ciała, pogorszenie zdrowia lub pozbawienie życia, wyraża się m.in. jako: popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, rzucanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, nieudzielenie koniecznej pomocy;
- **przemoc seksualna** – to działanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności, wyraża się m.in. przez: wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytykę seksualności kobiety, itp.;
- **przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu, wyraża się m.in. jako wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna, domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu, pożywienia, stosowanie gróźb;
- **przemoc ekonomiczna** – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy, wyraża się m.in. jako odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspakajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny;
- **zaniedbanie** – to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Każda przemoc istotnie narusza prywatność doświadczającej jej osób, wzbudza poczucie zagrożenia, poniżenia i udręczenia.

3. Akty prawa krajowego oraz programy wieloletnie

Podstawą prawną opracowania „Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Pułtuskim na lata 2024-2030” jest przepis art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Program pozostaje w spójności ze „Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Pułtuskim na lata 2023-2030” przyjętą uchwałą Nr L/299/2023 Rady Powiatu Pułtuskiego z dnia 22 lutego 2023 r.

Przemoc w rodzinie jako problem ogólnospołeczny ujmowany w kontekście łamania praw człowieka znalazła odzwierciedlenie w wielu dokumentach krajowych, europejskich oraz światowych:

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- **Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.** Ochronę osób, w tym dzieci, przed przemocą domową gwarantuje art. 40 i art. 47 Konstytucji RP.
- **Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.** Ustawa ta zobowiązuje również gminy i powiaty m.in. do tworzenia własnych programów przeciwdziałania przemocy domowej, prowadzenia poradnictwa, interwencji kryzysowej, prowadzenia ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy oraz prowadzenia programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla sprawców przemocy. Ponadto przepisy ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw wprowadzają rozszerzenie kręgu osób doznających przemocy domowej, zwłaszcza o byłego małżonka, byłego partnera lub innego członka rodziny, niezależnie od faktu zamieszkiwania z osobą stosującą przemoc domową. Szczególna ochrona i wsparcie dedykowane są małoletnim, zarówno doznającym przemocy domowej, jak i będącym świadkami przemocy, którzy zgodnie ze zmianami ustawowymi są uznawani jako osoby doznające przemocy domowej.
- **Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.**
- **Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.**
- **Ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy.**
- **Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.**
- **Ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.**
- **Ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym.**
- **Ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji.**
- **Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny.**
- **Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego.**

- Ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 września 2023 r. w sprawie procedury postępowania Policji przy wykonywaniu przez pracownika socjalnego zapewnienia ochrony dziecku w razie zagrożenia jego życia lub zdrowia w związku z przemocą domową oraz podejmowaniu decyzji o zapewnieniu tej ochrony.
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 sierpnia 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej.
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.
- Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030.

Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 określa kierunki i działania prowadzone w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Są to w szczególności:

1. *Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna polegająca na: zintensyfikowaniu działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej; poszerzeniu wiedzy ogółu społeczeństwa, w tym zainteresowanych służb, na temat zjawiska przemocy domowej; podnoszeniu poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej; ograniczeniu treści przemocowych w mediach; poprawie jakości systemu działań profilaktycznych; realizacji programów przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.*
2. *Ochrona, pomoc i wsparcie osób doznających przemocy domowej poprzez wdrożenie kierunków działań tj.: rozwój infrastruktury instytucji rządowych i samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej oraz wypracowanie zasad współpracy; upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej; udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej oraz monitorowanie skuteczności podjętych działań pomocowych.*
3. *Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową w tym: tworzenie i rozszerzanie oferty działań wobec osób stosujących przemoc domową, realizowanych przez instytucje rządowe i samorządowe oraz podmioty i organizacje pozarządowe, a także*

wypracowywanie i doskonalenie zasad współpracy między tymi instytucjami i podmiotami oraz organizacjami pozarządowymi i wdrażanie do realizacji; interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy domowej; realizowanie wobec osób stosujących przemoc domową programów korekcyjno-edukacyjnych zmierzających do zaprzestania stosowania przemocy domowej; realizowanie wobec osób stosujących przemoc domową programów psychologiczno-terapeutycznych zmierzających do zaprzestania stosowania przemocy domowej; realizowanie programów wspierających dla osób stosujących przemoc domową zmierzających do utrwalenia i wzmocnienia zmian zapoczątkowanych programami korekcyjno-edukacyjnymi dla osób stosujących przemoc domową lub psychologiczno-terapeutycznymi dla osób stosujących przemoc domową.

Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej poprzez: podnoszenie jakości kształcenia i doskonalenia zawodowego osób przygotowujących się do realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz osób realizujących te zadania; wyznaczanie kierunków działań dla podmiotów i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej; podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej; wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Do realizacji procedury „Niebieskie Karty” zostały zobligowane: grupy diagnostyczno-pomocowe, zespoły interdyscyplinarne, policja, pomoc społeczna, ochrona zdrowia, oświata i gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych. Procedura postępowania/interwencji „Niebieskie Karty” obejmuje działania wielu służb, mających na celu zatrzymanie przemocy domowej oraz pomoc w wychodzeniu z tej sytuacji. Podejmowane działania są indywidualnie dostosowane do potrzeb danej rodziny.

Zgodnie z art. 6 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej zadania przeciwdziałania przemocy domowej są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego.

Do zadań powiatu należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 2) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia

prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową;

3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;

4) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:

1) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;

2) opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową;

3) opracowywanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;

4) wydawanie zaświadczeń o zgłoszeniu się osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach, o których mowa w pkt 2 i 3, oraz o ich ukończeniu.

4. Czynniki ryzyka występowania przemocy

Występowaniu przemocy szczególnie sprzyjają:

- ✓ Obowiązujące w danym środowisku normy kulturowe i społeczne, m.in.: przekonanie o dominacji mężczyzn nad kobietami, przekonanie o prawie rodziców do dominacji nad dzieckiem, przyzwolenie na bicie dzieci, autorytarny i hierarchiczny model rodziny, silne normy dotyczące prywatności, stereotypowe wzorce męskiej tożsamości (mężczyzna – władczy; kobieta – uległa);
- ✓ Nadużywanie alkoholu i uzależnienie od alkoholu – alkohol toruje drogę przemocy, osłabia kontrolę zachowań, zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem, zaburza ocenę sytuacji, powoduje błędną interpretację zachowań innych osób, przysparza kłopotów z prawem, często powoduje utratę pracy – to wszystko jest źródłem stresu i pogorszenia sytuacji życiowej, sprzyja stosowaniu przemocy;
- ✓ Podeszły wiek – występowanie przemocy wobec osób starszych zwiększa się, gdy we wcześniejszych latach historii rodziny występują nadużycia, jest wzajemna zależność członków rodziny, dzielenie wspólnego domu/mieszkania, fizyczne i psychiczne obciążenie opiekuna, izolacja społeczna rodziny, uzależnienie i choroby psychiczne, złe warunki socjalno-ekonomiczne. Im starsza osoba, tym jest bardziej narażona na przemoc;

✓ Niepełnosprawność – nad osobą z niepełnosprawnością członkowie rodziny jak i inne osoby mają ewidentną przewagę, a osoby te są często zdane na ich opiekę.

W społeczeństwie istnieje wiele mitów i stereotypów „tłumaczących” stosowanie przemocy domowej. Poniżej przedstawiamy niektóre z nich:

- maltretowane kobiety wyolbrzymiają problem, prowokują pobicie,
- nadużywanie alkoholu to główna przyczyna maltretowania,
- przemoc domowa to sprawa prywatna, nikt nie powinien się wtrącać,
- przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego,
- przemoc jest wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiar,
- jeśli ktoś jest bity to znaczy, że sobie na to zasłużył,
- Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych,
- ofiary przemocy domowej akceptują przemoc,
- to był jednorazowy incydent, który nigdy się nie powtórzy,
- gdyby ofiara naprawdę cierpiała, odeszłaby od sprawcy,
- przyczyną przemocy domowej jest alkohol,
- osoby dopuszczające się przemocy muszą być chore psychicznie,
- nie ujawnia się tajemnic rodzinnych,
- nie można zmienić swego przeznaczenia.

Występujące mity i stereotypy utrudniają instytucjonalną pomoc, realizację programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz wyjście z przemocy.

5. Sytuacja osób doznających przemocy

Jeżeli ktoś doznaje przemocy jest pozbawiany mocy (godności, mocy wewnętrznej).

Zadaniem interwentów i osób pomagających – służb, osób zobowiązanych w ramach swoich kompetencji zawodowych do przeciwdziałania przemocy domowej – jest pomoc w odzyskaniu mocy i podmiotowości osobom krzywdzonym.

Oprócz bezpośrednich konsekwencji zdrowotnych, przemoc może wywoływać również skutki w postaci problemów psychicznych i ponosić za sobą koszty ekonomiczne i społeczne.

Osoby, które przez dłuższy czas doświadczają przemocy fizycznej lub psychicznej charakteryzują się:

- ✓ niską samooceną,
- ✓ wykształceniem biernych mechanizmów radzenia sobie z przemocą,
- ✓ wysoką zależnością emocjonalną od swoich partnerów,
- ✓ podwyższonym niepokojem i depresją,

- ✓ izolacją społeczną,
- ✓ mają poczucie winy za to, co dzieje się w ich związku,
- ✓ są podporządkowane sprawcy,
- ✓ odczuwają w stosunku do niego ambiwalentne poczucie lojalności,
- ✓ często nadużywają alkoholu, środków przeciwbólowych, leków, a nawet narkotyków,
- ✓ zapadają na choroby związane z przebywaniem w długotrwałym stresie.

Osoby żyjące w związku przemocowym mają obniżone poczucie własnej wartości, a ich zdolność do uczestniczenia w życiu społecznym jest znacząco obniżona.

Negatywnych skutków przemocy domowej doświadczają także dzieci, które często są świadkami przemocy. Istnieje ryzyko wystąpienia u nich problemów emocjonalnych i związanych z zachowaniem, takich jak:

- ✓ odczuwanie niepokoju,
- ✓ depresja,
- ✓ samouszkodzenia,
- ✓ osłabienie koncentracji objawiające się, np. osiąganiem niskich wyników w szkole,
- ✓ pogorszenie samopoczucia,
- ✓ nieposłuszeństwo,
- ✓ agresja wobec otoczenia,
- ✓ występowanie koszmarów sennych,
- ✓ moczenia nocne,
- ✓ pojawienie się dolegliwości fizycznych, będących skutkiem stresu psychologicznego.

U dzieci będących świadkami przemocy domowej zwiększa się ryzyko pojawienia się w przyszłości problemów w sferze zdrowia psychicznego. Istnieje zwiększone prawdopodobieństwo, że dzieci te w przyszłości będą częściej sięgały po alkohol i stosowały przemoc wobec swoich partnerów lub osób bliskich.

II. Zasoby instytucjonalne Powiatu Pułtuskiego

Na terenie powiatu pułtuskiego funkcjonują instytucje zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy domowej:

Tabela nr 3. Instytucje zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy domowej na terenie powiatu pułtuskiego

Lp.	Instytucja	Adres instytucji	Oferta pomocy
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusk	ul. 3 Maja 20, 06-100 Pułtusk tel. 23 692 54 83	Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową po zebraniu minimum 10 osobowej grupy uczestników. Działania w ramach świadczonego poradnictwa specjalistycznego – poradnictwo psychologiczne, prawne i rodzinne m.in. dla osób doznających przemocy domowej i stosujących przemoc domową.
2.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusk	ul. 13 Pułk Piechoty 1, 06-100 Pułtusk tel. 23 692	Działania interwencyjne i edukacyjne wobec osób stosujących przemoc domową w ramach pracy grup diagnostyczno-pomocowych i Zespołu Interdyscyplinarnego. Wsparcie socjalne, psychologiczne i informacje prawne.
4.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gzach	Gzy 9, 06-126 Gzy tel. 23 691 31 91	Działania wobec osób stosujących przemoc domową w ramach pracy socjalnej oraz oddziaływania Zespołu Interdyscyplinarnego. Pomoc psychologiczna i prawna.
5.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrytem	Obryte 185, 07-215 Obryte tel. 29 741 11 05	Działania wobec osób stosujących przemoc domową w ramach pracy socjalnej oraz oddziaływania Zespołu Interdyscyplinarnego. Działania terapeutyczne w ramach Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego. Udzielanie porad psychologicznych i prawnych.
6.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pokrzywnicy	Aleja Jana Pawła II 1, 06-121 Pokrzywnica tel. 23 691 87 94	Działania interwencyjne i edukacyjne w ramach pracy grup diagnostyczno-pomocowych. Działania Punktu informacyjno-konsultacyjnego, gdzie porad udzielają: psycholog, terapeuta uzależnień. w Urzędzie Gminy można uzyskać bezpłatną pomoc prawną.
7.	Gminny Ośrodek Pomocy	ul. Kolejowa 2	Działania wobec osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących

	Spolecznej w Świerczach	06-150 Świercze tel. 23 691 60 62	przemoc domową w ramach pracy socjalnej oraz oddziaływania Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych. Pomoc psychologa i terapeuty ds. uzależnień w ramach Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego.
8.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Winnicy	ul. Pułtуска 25, 06-120 Winnica tel. 23 691 40 21	Działania wobec osób stosujących przemoc domową w ramach pracy socjalnej oraz oddziaływania Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych. Pomoc psychologa i terapeuty ds. uzależnień w ramach Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego.
9.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Zatorach	ul. Jana Pawła II , 07-217 Zatory tel. 29 741 03 60	Działania wobec osób stosujących przemoc domową w ramach pracy socjalnej oraz oddziaływania Zespołu Interdyscyplinarnego. Bezpłatna pomoc psychologiczna i terapeutyczna- instruktora terapii uzależnień.

Każda osoba posiadająca informacje o występowaniu przemocy domowej lub będąca osobą doznającą przemocy może i powinna zgłosić to do niżej wskazanych instytucji znajdujących się na terenie powiatu pułtuskiego.

Tabela nr 4. *Instytucje, w których można zgłosić przemoc domową na terenie powiatu pułtuskiego*

Lp	Instytucja	Adres instytucji
1.	Sąd Rejonowy w Pułtusk	06-100 Pułtusk, ul. Rynek 37, tel. 23 692 99 70
2.	Prokuratura Rejonowa w Pułtusk	06-100 Pułtusk, ul. Daszyńskiego 6, tel. 23 692 09 79, 23 692 03 69
3.	Komenda Powiatowa Policji w Pułtusk	06-100 Pułtusk, ul. Marii Skłodowskiej-Curie 3, tel. 47 70 34 200
4.	Posterunek Policji w Pokrzywnicy	06-121 Pokrzywnica, Aleja Jana Pawła II 1, tel. 47 70 34 290
5.	Posterunek Policji w Świerczach	06-150 Świercze, ul. Kolejowa 2 tel. 47 70 34 280

Przemoc domowa jest niewątpliwie częstym efektem uzależnienia jednego lub kilku z członków rodziny. Na terenie powiatu pułtuskiego osoby uzależnione i współuzależnione mogą otrzymać specjalistyczne wsparcie w następujących instytucjach:

Tabela nr 5. *Instytucje udzielające wsparcia osobom uzależnionym i współuzależnionym na terenie powiatu pułtuskiego*

Lp	Instytucja	Adres
1.	AL – MED Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia	06-100 Pułtusk, ul. Żwirki i Wigury 2, tel. 23 692 35 20
2.	Pułtuskie Stowarzyszenie Trzeźwości "Świt"	06-100 Pułtusk, ul. Stare Miasto 28

Każda osoba doznająca przemocy domowej, która nie może dotrzeć do wyżej wymienianych miejsc w celu uzyskania pomocy lub waha się czy zgłosić przemoc może uzyskać profesjonalną pomoc telefoniczną. Na terenie kraju działa szereg **instytucji oferujących wsparcie telefoniczne** dla osób doznających przemocy, są to np.:

- ✓ Ogólnopolski Telefon dla Ofiar Przemocy w Rodzinie – Niebieska Linia 800-120-002.
- ✓ Całodobowy Telefon Zaufania dla kobiet doświadczających przemocy w rodzinie Fundacji Centrum Praw Kobiet 600-070-717.
- ✓ Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie 22 668-70-00.
- ✓ Dziecięcy Telefon Zaufania przy Rzeczniku Praw Dziecka 800-12-12-12.
- ✓ Telefoniczna Pierwsza Pomoc Psychologiczna 22 452-98-48.
- ✓ Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży Fundacji Dzieci Niczyje 116 111.
- ✓ Kryzysowy Telefon Zaufania 116 123.

III. Diagnoza występowania zjawiska przemocy w powiecie pułtuskim

W celu zdiagnozowania problemu przemocy domowej na terenie powiatu pułtuskiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtuskach zebrało dane z gmin, w tym z ośrodków pomocy społecznej, Sądu i Komendy Powiatowej Policji w Pułtuskach, szkół ponadpodstawowych oraz placówek działających na rzecz osób uzależnionych na terenie Powiatu Pułtuskiego. Poproszono o przedstawienie danych dotyczących lat 2021-2023.

Komenda Powiatowa Policji w Pułtuskach przesłała informacje dotyczące przestępstw z art. 207 § 1 kodeksu karnego, który wskazuje „kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5”.

Tabela nr 6. *Przestępstwa z art. 207 § 1 kk – dane z Komendy Powiatowej Policji w Pułtuskach*

Przestępstwa z art. 207 § 1 kk	Rok		
	2021	2022	2023
Liczba ogólna postępowań przygotowawczych	93	100	83
Liczba postępowań przygotowawczych zakończonych aktem oskarżenia	31	20	27
Liczba postępowań przygotowawczych zakończonych umorzeniem postępowania	31	38	33
Liczba sprawców przemocy, wobec których orzeczono nakaz opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z ofiarą	2	11	5
Liczba osób, wobec których orzeczono zakaz zbliżania się do pokrzywdzonych	2	11	6
Liczba osób, wobec których orzeczono zakaz kontaktowania się z pokrzywdzonymi	2	11	4

Na podstawie danych zawartych w tabeli nr 6 można wnioskować, że rok 2022

w stosunku do pozostałych lat wyróżniał się największą liczbą dysproporcją dotyczącą wskaźników przestępstw popełnianych z art. 207 § 1 kk. Ogólna tendencja w tym roku jest wzrostowa, a w zakresie dotyczącym postępowań przygotowawczych zakończonych aktem oskarżenia uległa spadkowi.

W momencie powzięcia informacji o wystąpieniu zjawiska przemocy domowej uruchamiana jest procedura „Niebieskie Karty”. Poniższa tabela przedstawia liczbę sporządzanych formularzy NK przez pracowników ośrodków pomocy społecznej w badanym okresie.

Tabela nr 7. Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskie Karty”

	2021 rok	2022 rok	2023 rok
Gmina Gzy	2	5	6
Gmina Obryte	10	10	6
Gmina Pokrzywnica	13	9	11
Gmina Świercze	5	7	8
Gmina Winnica	6	6	3
Gmina Zatory	10	9	4
Gmina Pułtusk	38	49	38
Łącznie:	84	95	76

Na podstawie danych zawartych w tabeli nr 7 wnioskować można, że po wzroście w roku 2022, liczba sporządzanych formularzy „Niebieskie Karty” zmalała o 19 w stosunku do roku 2023, biorąc pod uwagę cały powiat pułtuski.

Komenda Powiatowa Policji w Pułtusku przedstawiła dane dotyczące podejmowanych działań związanych z problemem przemocy domowej.

Tabela nr 8. Ankieta dot. procedury „Niebieskie Karty”

		2021 rok	2022 rok	2023 rok
Liczba przeprowadzonych interwencji domowych dot. przemocy domowej		876	969	901
Liczba sporządzonych formularzy NK:		90	87	64
Najczęstszy rodzaj zgłaszanych form przemocy:	Przemoc fizyczna	68	58	49
	Przemoc psychiczna	88	85	62
	Przemoc seksualna	3	1	1
	Przemoc ekonomiczna	8	0	1

	Alkoholizm/nadużywanie alkoholu	46	60	23
	Inne	33	9	7
Osoby podejrzane o stosowanie przemocy łącznie:		93	87	65
w tym:	kobiety	9	5	9
	mężczyźni	84	82	56
	nietni	0	0	0
Osoby pokrzywdzone łącznie:		96	99	84
w tym:	kobiety	79	81	52
	mężczyźni	9	6	9
	nietni	8	12	23
Liczba zatrzymanych sprawców przemocy w rodzinie (art. 15a)		33	32	15
Liczba sprawców przemocy domowej będących pod wpływem alkoholu, zatrzymanych do wytrzeźwienia		56	67	33

Z przytoczonych danych otrzymanych z Komendy Powiatowej Policji w Pułtusk wynika, że w roku 2023 w stosunku do roku 2022 odnotowano spadek liczby przeprowadzonych interwencji domowych dotyczących przemocy domowej, a co za tym idzie również spadek sporządzanych formularzy NK. Najczęstszym rodzajem zgłaszanej przemocy była przemoc psychiczna i przemoc fizyczna. W 2023 roku osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy w 86 % byli mężczyźni, w 14 % były to kobiety, nieletni nie byli sprawcami przemocy domowej. Osobami doznającymi przemocy domowej są głównie kobiety i nieletni. Odnotowano również spadek liczby sprawców przemocy domowej pozostających pod wpływem alkoholu: w 2021 roku było 23 więcej przypadków niż w roku 2023.

Przemoc domowa ma także swoje konsekwencje w postaci ingerencji służb we władzę rodzicielską, w tym zakresie na naszym terenie decyzje takie podejmuje III Wydział Rodzinny i Nietletnich Sądu Rejonowego w Pułtusk.

Dotychczasowe doświadczenia wskazują na tendencję wzrostową dotyczącą ilości wydawanych postanowień o ograniczeniu władzy rodzicielskiej poprzez ustanowienie pieczy zastępczej. Poniżej prezentujemy zestawienie z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusk w zakresie liczby dzieci umieszczanych w rodzinnej pieczy zastępczej.

Tabela nr 9. Dane PCPR w Pułtusk dotyczące umieszczeń dzieci w pieczy zastępczej

	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok (do dnia 09.09)
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej	9	23	30	7

Analiza powyższych danych prowadzi do konkluzji, że w latach 2022 – 2023 zauważono znaczny wzrost umieszczeń małoletnich dzieci w pieczy zastępczej.

Na terenie Powiatu Pułtuskiego prowadzony jest szereg działań edukacyjnych dotyczących przemocy domowej. Poniższa tabela przedstawia informacje dotyczące tej kwestii.

Tabela nr 10. Działania edukacyjne dotyczące przemocy

Rok	Działania edukacyjne /tytuł/	Liczba uczestników	Organizator
2021	Udostępnienie dla mieszkańców gminy w siedzibie GOPS broszur, ulotek dotyczących tematyki przemocy np. „Przemoc w rodzinie”, „Czy to co robię, to przemoc”, „Przemoc domowa i alkohol”	40	GOPS Gzy /Zespół Interdyscyplinarny
	Zawieszenie na tablicy ogłoszeń informacji odnośnie telefonu „Niebieskiej Linii”, „Centrum wsparcia dla osób dorosłych w kryzysie psychicznym”		
	„Kształtowanie postawy rodzicielskiej oparcie o konsekwencje i stawianie granic”		GOPS w Winnicy
	Udział w kampanii profilaktycznej „Reaguj na przemoc” w ramach której zakupiono i rozdysponowano materiały profilaktyczne do szkół podstawowych na terenie Gminy Pułtusk	1500	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusk
	Rozpropagowanie wśród uczniów i rodziców numerów telefonów pomocowych		ZSZ im. Jana Ruskowskiego
	Spotkanie dla uczniów z funkcjonariuszem Komendy Powiatowej Policji w Pułtusk dotyczące przemocy i bezpieczeństwa w sieci.	600	
	Spotkanie dla młodzieży z Prokuratorem Prokuratury Rejonowej w Pułtusk, delegowanym poświęcone tematyce bezpieczeństwa, a także wykroczeń oraz przestępstw.		
	Przeprowadzenie zajęć przez wychowawców i pedagogów dotyczących zapobiegania przemocy.		
Program profilaktyczny „Wróżka Okruszka przeciwko przemocy”	433	Szkoła Podstawowa Świercze	
Program profilaktyczny „Jak sobie radzić z psychiką w trakcie zamknięcia”	50	Szkoła Podstawowa Strzegocin	
Program profilaktyczny „Cukierki”	10	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów	

		Alkoholowych Ośrodek Pomocy Społecznej
W ramach działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych GKRPA w Zatorach zakupiła i rozpowszechniła w szkołach i środowisku lokalnym (dla dzieci, rodziców i nauczycieli) materiały z pakietów profilaktycznych w ramach kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”	100	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
<p>W ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie podejmowano następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpropagowano materiały informacyjno - profilaktyczne na zebraniach szkolnych z rodzicami oraz spotkaniach z wychowawcami i pedagogiem; • strefa wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dla uczniów i rodziców na szkolnej stronie internetowej - zakładka poświęcona tematyce emocji, pt.: „10 kroków jak być lepszym rodzicem”, „Pierwsze kroki w świecie uczuć”, „Każda emocja ma swoją przyczynę”, „Mądre bajki z całego świata”, „Emocje w relacjach – przebaczenie”; • udział w Kampanii Profilaktycznej „Zachowaj Trzeźwy Umysł”; • zorganizowano spotkania dla dzieci z przedszkola w ramach spotkań z Policją nt. bezpieczeństwa w sieci; • działania wzmacniające kompetencje opiekuńczo-wychowawcze, pogłębiające wiedzę na temat zjawiska przemocy skierowane do rodziców: pedagogizacje rodziców na zebraniach klasowych i ogólnoszkolnych, konsultacje i webinar nt. „Efektywna komunikacja” oraz „Pozytywna rola rodzica a potrzeby dziecka”, artykuł „Samodzielne dziecko w sieci – jak zadbać o jego bezpieczeństwo?” (aplikacja – kontrola rodzicielska); • udział w kampanii „Bądź kumplem – nie dokuczaj!”; • projekt edukacyjny „Obchody Dnia Praw Dziecka z UNICEF 2021” (organizacja działań dla uczniów, edukacja związana z prawami dziecka poprzez aktywne przerwy, wspólne działania wychowawcze, prace plastyczne, filmiki edukacyjne, prezentacje multimedialne); • organizacja spotkań z ciekawymi ludźmi jako inspiracja dla rozwoju i realizacji celów: olimpijczykiem Pawłem Wiesiołkiem, Iloną Adamską – kobietą sukcesu, ambasadorką i inicjatorką ogólnopolskiej kampanii „Nie hejtuję – motywuję”, Pawłem Cwynarem – pisarzem; • pogadanki z uczniami m.in. na temat: „Odpowiedzialnego korzystania z telefonów komórkowych”, „Umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych i traumatycznych”, „Odpowiedzialnych zabaw rówieśniczych”, „Bezpiecznego zachowania podczas pobytu w szkole”, „Przeciwdziałania przemocy i agresji rówieśniczej”, „Przestrzegania obowiązujących w szkole norm i zasad”, „Sposobów reagowania na prowokacyjne zachowania rówieśników”, „Tolerancji wobec odmienności”, „Usprawnienia relacji w grupie rówieśniczej”, „Motywacji do zmiany niewłaściwych zachowań”, „Sposobów przeciwdziałania fobii szkolnej”; • wspieranie uczniów w rozwijaniu kompetencji społecznych, budowaniu wzajemnych relacji, postawy empatii i szacunku wobec innych poprzez szkolne akcje: szkolna akcja pod hasłem „Tydzień życzliwości...” oraz „Kartka z kalendarza” - promowanie postawy empatii i życzliwości wobec innych w ramach Światowego Dnia Życzliwości; • gazetki na korytarzu szkolnym m.in. na temat „My i nasze emocje – złość”. 	600	<p>Zespół Szkolno-Przedszkolny w Pniewie</p> <p>Zespół Placówek Oświatowych w Zatorach</p> <p>Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p>

	W ramach projektu społecznego „Wspieramy relacje” polecono dla rodziców bezpłatne webinary o następującej tematyce: „Dom jako bezpieczna przystań wspierająca rozwój dziecka”, „O lęku i strachu nie tylko u dzieci. Jak opiekować się tymi emocjami i być wsparciem dla dziecka?”, „Odporność psychiczna dziecka i rodzica”;		
2022	Rozpropagowanie za pośrednictwem placówek oświatowych informatorów z wykazem instytucji pomocowych, w tym zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy, działających na terenie gminy i powiatu.	80	GOPS Gzy/ Zespół Interdyscyplinarny/ placówki oświatowe
	„Razem bezpieczni”, „Wspieranie jednostek Samorządu terytorialnego w Tworzeniu Systemu przeciwdziałania przemocy w Rodzinie”, Dostosowanie istniejącej infrastruktury instytucjonalnej do potrzeb osób dotkniętych przemocą rodzinie”		Gmina Winnica
	Udział w kampanii profilaktycznej „Reaguj na przemoc” w ramach której zakupiono i rozdysponowano materiały profilaktyczne do szkół podstawowych na terenie Gminy Pułtusk	1300	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusku
	Rozpropagowanie wśród uczniów i rodziców numerów telefonów pomocowych Udział uczniów w I Rajdzie Profilaktycznym Spotkanie dla uczniów z funkcjonariuszem Komendy Powiatowej Policji w Pułtusku dotyczące przemocy i bezpieczeństwa w sieci. Spotkanie dla młodzieży z Prokuratorem Prokuratury Rejonowej w Pułtusku delegowane tematyce bezpieczeństwa, a także wykroczeń oraz przestępstw. Przeprowadzenie zajęć przez wychowawców i pedagogów dotyczących zapobiegania przemocy.	600	ZSZ im. Jana Ruskowskiego
	Warsztaty profilaktyczne „Debata” w szkołach Zajęcia dotyczące zadań profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci. Szkolenia dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego	100 273 11	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Szkoła Podstawowa Świercze Ośrodek Pomocy Społecznej w Świercze
	Zajęcia profilaktyczne dla uczniów, m.in.: „Zasady bezpiecznego zachowania się w Internecie”, „Jaka jestem, jaki jestem”, „Uczę się myśleć pozytywnie”, „Pomyśl o uczuciach innych”, „Moje emocje - porozmawiajmy o wojnie na Ukrainie”, „Trudne emocje w relacjach z innymi”, „Trudne sytuacje-radzenie sobie z nimi”, „Akceptujemy swoje emocje, ale nie wszystkie sposoby ich wyrażania”, „Jak radzić sobie ze stresem”, „Relacje są ważne i potrzebne”, „Nastolatki w wirtualnym tunelu - Czy to już uzależnienie?”, „Bezpieczeństwo w szkole i poza szkołą”, „Odpowiedzialność prawna osób nieletnich”, „Mowa nienawiści, hejt wobec osób przybyłych z Ukrainy”.	350	Zespół Placówek Oświatowych w Zatorach

	Spotkanie z psychologiem z poradni PP „ <i>Jak reagować na trudne zachowania dziecka w kontekście negatywnego wpływu mediów na dziecko?</i> ”, „ <i>Co znaczy żyć w zgodzie z innymi?</i> ”.		
	GOPS Gzy/ Zespół Interdyscyplinarny/ placówki oświatowe	60	PSP Przewodowo
	Zebranie dla rodziców- „Mądra miłość rodzicielska najlepszą strategią profilaktyczną”	30	SSP Gzy
	Konferencja w dniach 7-8 grudnia 2023r. pt. „Funkcjonowanie Zespołów Interdyscyplinarnych i grup diagnostyczno-pomocowych po zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Dokumentacja, wykładnia i stosowanie prawa przez członków ZI i grup D-P.”, która odbyła się w Centrum Dziedzictwa Kulturowego w Pułtusk przy ul. Rynek 13.	47	Zespół Interdyscyplinarny w Pułtusk
	Udział w kampanii profilaktycznej „Reaguj na przemoc” w ramach której zakupiono i rozdysponowano materiały profilaktyczne do szkół podstawowych na terenie Gminy Pułtusk	1200	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusk
	Udział w programie profilaktycznym „Miejsce wolne od przemocy” dla placówek opieki nad dziećmi do lat 3: Żłobek Miejski w Pułtusk przy ul. Rafała Krajewskiego 3B, <u>Przedszkole Miejskie Nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi w Pułtusk przy ul. Rafała Krajewskiego 3, Przedszkole Miejskie Nr 5 przy ul. 17 Stycznia 6, Oddział Przedszkolny w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 4 im. Ireny Szewińskiej w Pułtusk przy ul. New Britain, Przedszkole Miejskie Nr 3 w Pułtusk w Zespole Szkół Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi przy ul. Polnej 7, Przedszkole Wiejskie w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Przemiarowie 33.</u>	76	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pułtusk
2023	Spotkanie dla rodziców z radcą prawnym dotyczące ochrony małoletnich przed przemocą. Dzień bezpiecznego Internetu. Spotkanie dla rodziców z funkcjonariuszem Komendy Powiatowej Policji w Pułtusk dotyczące przemocy i bezpieczeństwa. Warsztaty dla młodzieży z terapeutami z Ośrodka Profilaktyki i Terapii Uzależnień z Bogucina koło Poznania. Rozpropagowanie wśród uczniów i rodziców numerów telefonów pomocowych. Udział uczniów w II Rajdzie Profilaktycznym. Udział uczniów w wycieczce profilaktycznej do Aresztu Śledczego Warszawa Białołęka.	600	ZSZ im. Jana Ruskowskiego
	Warsztaty dla uczniów „Spójrz inaczej” Program profilaktyczny „Cukierki”, „Spójrz inaczej” Warsztaty psychoedukacyjne poświęcone cyberprzemocy	310	Szkoła Podstawowa Strzegocin Szkoła Podstawowa Strzegocin i Świercze Szkoła Podstawowa Strzegocin i

			Świercze Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerczach
--	--	--	--

Z informacji uzyskanych od Dyrektorów szkół ponadpodstawowych działających na terenie powiatu pułtuskiego wynika, że w szkołach cyklicznie realizowane są programy wychowawczo-profilaktyczne, w których zawarte są treści związane z przemocą i agresją m.in. w rodzinie. Uczniowie na lekcjach są wyposażani w wiedzę taką jak np. gdzie w szkole można szukać pomocy, podawany jest do wiadomości uczniów numer bezpłatnego telefonu – Dziecięcego Telefonu Zaufania Rzecznika Praw Dziecka. Wychowawcy i pedagodzy szkolni przekazują dorastającej młodzieży informacje, gdzie mogą uzyskać bezpłatną pomoc psychologiczną, psychiatryczną oraz psychoterapeutyczną.

Ponadto we wszystkich szkołach podejmowane są działania prewencyjne. Rozpoznaje się środowisko wychowawcze poprzez indywidualne rozmowy z uczniami, rodzicami, nauczycielami. Prowadzone są rozmowy profilaktyczne, doradcze, motywująco-wspierające.

Z roku na rok wzrasta zainteresowanie mieszkańców Powiatu Pułtuskiego pomocą oferowaną w ramach poradnictwa specjalistycznego działającego przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusk. Mieszkańcy mieli możliwość odbyć konsultacje psychologiczne, prawne i rodzinne. W 2023 roku odbyły się łącznie 93 konsultacje.

Przy ośrodkach pomocy społecznej na terenie Powiatu funkcjonują również Punkty informacyjno-konsultacyjne, które udzielają wsparcia i poradnictwa specjalistycznego dla osób dotkniętych przemocą domową.

Tabela nr 11. Liczba osób korzystających z punktów wsparcia / poradnictwa specjalistycznego dla osób dotkniętych przemocą na terenie powiatu pułtuskiego w latach 2021-2023

	2021 rok	2022 rok	2023 rok
Gmina Gzy	0	0	0
Gmina Obryte	14	12	18
Gmina Pokrzywnica	5	6	4
Gmina Świercze	3	2	2
Gmina Winnica	0	0	0
Gmina Zatory	2	2	3
Gmina Pułtusk	375	265	174
Łącznie:	399	287	201

Porównując dane zbiorcze z całego Powiatu, liczba konsultacji w ramach poradnictwa specjalistycznego ma tendencję spadkową, w 2023 roku w stosunku do roku 2021 odnotowano ich połowę.

Z informacji uzyskanych z ośrodków pomocy społecznej działających na terenie powiatu pułtuskiego wynika, że w 2021, 2022, w 2023 roku nikt nie został skierowany do Specjalistycznych Ośrodków dla Osób Doznających Przemocy Domowej lub Domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży z powodu doznawania przemocy domowej.

Podsumowując na terenie powiatu pułtuskiego działają instytucje oferujące pomoc i wsparcie dla osób doznających przemocy domowej. Nie funkcjonuje natomiast Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla ofiar przemocy. Najbliższy znajduje się w ościennym Powiecie Mławskim.

Powyższe dane wskazują, że problem przemocy domowej jest niezmiennie aktualny, a podejmowane od lat działania naprawcze stopniowo przynoszą oczekiwane rezultaty.

Tabela nr 12. Analiza SWOT dla problemu przemocy domowej

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - gotowość i wieloletnia współpraca służb i instytucji działających w obszarze pomocowym; - funkcjonowanie lokalnych Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w gminach powiatu; - rosnące zaufanie do instytucji pomocowych; - stosowanie procedury „Niebieskie Karty” przez jednostki do tego zobowiązane; - rosnąca świadomość problemu przemocy domowej; - przygotowanie merytoryczne specjalistów różnych instytucji zajmujących się problemem przemocy domowej; - oferta pomocy dla osób doznających 	<ul style="list-style-type: none"> - zakorzenienie zjawiska przemocy w obyczajowości podtrzymywane przez mity i stereotypy; - trudności związane z liczbą jednostek realizujących programy korekcyjno-edukacyjne i psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową; - reagowanie dopiero w sytuacji eskalacji przemocy domowej w danej rodzinie; - powszechny pogląd o braku konsekwencji ponoszonych przez osobę stosującą przemoc będący czynnikiem osłabiającym podejmowanie działań przeciwko niej; - trudności w odseparowaniu osób stosujących przemoc domową od osób doznających przemocy domowej;

<p>przemocy domowej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczająca liczba specjalistycznych szkoleń dla poszczególnych grup zawodowych w zakresie diagnozowania zjawiska przemocy; - brak Ośrodka Interwencji Kryzysowej na terenie powiatu.
<p>Szanse</p>	<p>Zagrożenia</p>
<ul style="list-style-type: none"> - postrzeganie przemocy jako problemu społecznego; - wzrost świadomości społecznej i chęci korzystania z pomocy; - możliwość pozyskiwania środków finansowych z różnych źródeł na Programy z zakresu przeciwdziałania przemocy; - kampanie i programy edukacyjne o charakterze krajowym wpływające na wzrost świadomości społeczeństwa w zakresie problemu przemocy domowej; - zacieśnienie współpracy instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. 	<ul style="list-style-type: none"> - społeczne przyzwolenie na przemoc; - ukrywanie przez rodzinę aktów przemocy; - bierność świadków przemocy; - bezradność rodzin w rozwiązywaniu swoich problemów; - niepełne wykorzystanie obowiązujących przepisów prawnych w celu ochrony osób doznających przemocy; - brak placówki zapewniającej całodobową specjalistyczną pomoc; - niski poziom wynagrodzeń specjalistów, co może skutkować brakiem wykwalifikowanej kadry.

IV. Obszary, kierunki i rodzaje działań Programu

Obszar 1:
Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna

Cel:

Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Kierunki działań:

1.1 Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa na temat zjawiska przemocy domowej

Rodzaje działań:

1.1.1. Diagnoza zjawiska przemocy domowej na obszarze powiatu, ustalenie odsetka populacji rodzin dotkniętych przemocą domową.

Realizatorzy zadania: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusk.

Wskaźniki:

- liczba osób w poszczególnych gminach powiatu,
- liczba osób zagrożonych przemocą domową,
- liczba rodzin dotkniętych przemocą domową,
- liczba osób, w tym małoletnich, dotkniętych przemocą domową.

Termin realizacji: 2024–2030

1.1.2. Monitorowanie zjawiska przemocy domowej na obszarze powiatu

Realizatorzy zadania: Powiat Pułtusk

Wskaźniki:

- coroczny raport dotyczący monitoringu zjawiska przemocy domowej na podstawie diagnozy.

Termin realizacji: 2024–2030

1.1.3. Organizowanie powiatowych konferencji w zakresie przeciwdziałania przemocy

domowej.

Realizatorzy zadania: Powiat Pułtuski

Wskaźniki:

- liczba zorganizowanych konferencji,
- liczba osób uczestniczących w konferencjach.

Termin realizacji: 2024–2030

Kierunki działań:

1.2. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej.

Rodzaje działań:

1.2.1. Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych, które:

- obalają stereotypy na temat przemocy domowej, usprawiedliwiające jej stosowanie,
- opisują mechanizmy przemocy domowej oraz jednoznacznie wskazują na ich społeczną szkodliwość i społeczno-kulturowe uwarunkowania,
- promują metody wychowawcze bez użycia przemocy i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec małoletnich przez osoby wykonujące władzę rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę,
- promują działania służące przeciwdziałaniu przemocy domowej, w tym ochronę i pomoc dla osób doznających przemocy, oraz interwencję wobec osób stosujących przemoc domową

Realizatorzy zadania: Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusku, ośrodki pomocy społecznej / zespoły interdyscyplinarne / komisje rozwiązywania problemów społecznych we współpracy z mediami, organizacjami pozarządowymi, placówki oświatowe, służba zdrowia, a także Policja.

Wskaźniki:

- liczba lokalnych kampanii społecznych.

Termin realizacji: 2024–2030

Kierunki działań:

1.3. Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych.

Rodzaje działań:

1.3.1. Rozpowszechnienie materiałów edukacyjnych dotyczących zapobiegania przemocy domowej, w szczególności wobec dzieci, kobiet, osób starszych lub niepełnosprawnych i rozpowszechnienie ich wśród lokalnej społeczności.

Realizatorzy zadania: placówki oświatowo-wychowawczych, przychodnie podstawowej opieki zdrowotnej, szpital oraz placówki całodobowej i dziennej opieki, we współpracy z kościołami, sklepami i lokalnymi przedsiębiorcami z zakresu branży kosmetycznej.

Wskaźniki:

- liczba materiałów edukacyjnych,
- liczba osób/ placówek, w stosunku do których prowadzono działania.

Termin realizacji: 2024–2030

1.3.2. Realizacja działań profilaktycznych mających na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą domową.

Realizatorzy zadania: Placówki oświatowo-wychowawczych z terenu powiatu pułtuskiego, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna.

Wskaźniki:

- liczba zrealizowanych działań profilaktycznych,
- liczba uczestników.

Termin realizacji: 2024–2030

1.3.3 Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego.

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – powiat, gminny.

Wskaźniki:

- liczba placówek prowadzących poradnictwo specjalistyczne, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- liczba osób, którym udzielono porady,

Termin realizacji: 2024–2030

Obszar 2:

Ochrona, pomoc i wsparcie osób doznających przemocy domowej

Cel:

Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.

Kierunki działań:

2.1 Ewidencjonowanie istniejącej infrastruktury instytucji samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej.

Realizatorzy zadania: Dyrektor PCPR w Pułtusku.

Wskaźniki:

– aktualizacja na stronach internetowych baz teleadresowych instytucji samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych świadczących usługi dla osób doznających przemocy domowej, z wyszczególnieniem podmiotów zapewniających miejsca schronienia oraz podmiotów świadczących wsparcie w formie poradnictwa specjalistycznego.

Termin realizacji: 2024–2030

2.2 Rozbudowa sieci i poszerzenie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej, w tym:

- zapewnienie miejsc w ośrodkach wsparcia dla osób doznających przemocy domowej,
- zapewnienie miejsc w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
- zapewnienie dostępu do ośrodków interwencji kryzysowej lub innych placówek świadczących specjalistyczną pomoc dla osób doznających przemocy domowej.

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – powiat.

Wskaźniki:

- liczba osób korzystających ze specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej,
- liczba osób korzystających z usług domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
- liczba osób korzystających z usług ośrodków interwencji kryzysowej,

Termin realizacji: 2024–2030

Kierunki działań:

2.3 Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej.

Rodzaje działań:

2.3.1 Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej.

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – gminy i powiat, Policja, organizacje pozarządowe.

Wskaźniki:

- liczba opracowanych i udostępnionych materiałów informacyjnych.

Termin realizacji: 2024–2030

Kierunki działań:

2.4 Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej.

Rodzaje działań:

2.4.1 Realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty.

Realizatorzy zadania: jednostki organizacyjne: pomocy społecznej, Policji, ochrony zdrowia, placówki oświaty, zespoły interdyscyplinarne czy grupy diagnostyczno-pomocowe.

Wskaźniki:

- liczba wszczętych w danym roku procedur „Niebieskie Karty”, tj. liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę,
- liczba kontynuowanych w danym roku procedur „Niebieskie Karty” wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy,
- liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A” dokumentujących kolejne zdarzenia stosowania przemocy domowej w sprawach toczących się procedur „Niebieskie Karty”,
- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”,
- liczba osób doznających przemocy domowej objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, ze względu na problemy: przemocy fizycznej, problem przemocy psychicznej, problem przemocy ekonomicznej i cyberprzemocy,
- liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – C”.

Termin realizacji: 2024–2030

2.4.2 Realizowanie przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom doznającym przemocy domowej pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego i rodzinnego.

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – powiat, gminy, placówki oświatowe i medyczne.

Wskaźniki:

- liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa, w tym: psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, medycznego, socjalnego i rodzinnego w danej instytucji,
- liczba udzielonych porad w ramach poradnictwa specjalistycznego.

Termin realizacji: 2024–2030

2.4.3 Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy, świadczonej przez punkty konsultacyjne.

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego –gminy.

Wskaźniki:

- liczba punktów konsultacyjnych,
- liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z różnych form pomocy w punktach konsultacyjnych.

Termin realizacji: 2024–2030

2.4.4 Zapewnianie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – gminy i powiat, sąd, Policja.

Wskaźniki:

- liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia, w tym:
  - a) liczba dzieci umieszczonych u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rozumieniu art. 115 § 11 Kk,
  - b) liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej,
  - c) liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Termin realizacji: 2024–2030

Kierunki działań:

2.5 Monitorowanie działań pomocowych.

Rodzaje działań:

2.5.1 Monitorowanie pomocy udzielanej osobom doznającym przemocy domowej.

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – gminy i powiat.

Wskaźniki:

- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” ze względu na ustanie przemocy domowej,

- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” ze względu na brak zasadności podejmowania działań,
- liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”,
- liczba osób monitorowanych po opuszczeniu specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, w tym osób, u których przemoc domowa ustała.

Termin realizacji: 2024–2030

Obszar 3:

Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową.

Cel:

Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

Kierunki działań:

3.1. Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy domowej.

Rodzaje działań:

3.1.1. Działania wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Realizatorzy zadania: przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Policji, ochrony zdrowia, oświaty, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, jednostki organizacyjne prokuratury, placówki oświatowe, a także inne podmioty i organizacje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej w ramach zespołów interdyscyplinarnych lub grup diagnostyczno-pomocowych.

Wskaźniki:

- liczba osób stosujących przemoc domową objętych procedurą „Niebieskie Karty”,
- liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – D”,
- liczba wszczętych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową,
- liczba odmów wszczęcia postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową,

- liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową przez sporządzenie aktu oskarżenia,
- liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową przez umorzenie postępowania.

Termin realizacji: 2024–2030

Kierunki działań:

3.2. Realizowanie wobec osób stosujących przemoc domową programów korekcyjno-edukacyjnych zmierzających do zaprzestania stosowania przemocy domowej.

Rodzaje działań:

3.2.1. Opracowanie ramowych programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową oraz dla osób stosujących przemoc domową w warunkach wolnościowych.

Realizatorzy zadania: powiat.

Wskaźniki:

- liczba ramowych programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową,
- liczba edycji programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową,
- liczba osób skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.

Termin realizacji: 2024–2030

Kierunki działań:

3.3. Realizowanie wobec osób stosujących przemoc domową programów psychologiczno-terapeutycznych zmierzających do zaprzestania stosowania przemocy domowej.

Rodzaje działań:

3.3.1. Opracowanie, realizacja, monitorowanie oraz badanie skuteczności programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – powiat .

Wskaźniki:

- liczba edycji programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących

przemoc domową,

- liczba podmiotów realizujących programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową,
- liczba osób, które zostały skierowane przez zespół interdyscyplinarny do uczestnictwa w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
- liczba osób, które przystąpiły do programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
- liczba osób, które ukończyły programy psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
- liczba osób, które uporczywie uchylały się od uczestnictwa w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
- liczba osób, wobec których zastosowano karę grzywny w związku z uporczywym uchylaniem się od uczestnictwa w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
- liczba osób, wobec których zastosowano karę ograniczenia wolności w związku z uporczywym uchylaniem się od uczestnictwa w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
- liczba osób stosujących przemoc domową, które po ukończeniu programu psychologiczno-terapeutycznego powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy domowej.

Termin realizacji: 2024–2030

Obszar 4:

Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Cel:

Podnoszenie jakości świadczonych usług poprzez rozwijanie i doskonalenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Kierunki działań:

Podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy

domowej.

Rodzaje działań:

4.1 Sporządzenie diagnoz potrzeb szkoleniowych członków zespołów interdyscyplinarnych, grup diagnostyczno-pomocowych oraz pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – gminy, powiat

Wskaźniki:

- liczba diagnoz potrzeb szkoleniowych,
- liczba przeprowadzonych szkoleń,
- liczba uczestników szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Termin realizacji: 2024–2030

4.2 Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doznającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową, w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia.

Realizatorzy zadania: jednostki samorządu terytorialnego – gminy i powiat.

Wskaźniki:

- ilość osób pracujących bezpośrednio z osobami doznającymi przemocy domowej oraz osobami stosującymi przemoc domową,
- ilość grup wsparcia w danej jednostce,
- liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych,
- liczba osób uczestniczących w spotkaniach superwizyjnych.

Termin realizacji: 2024–2030

V. Monitorowanie, sprawozdawczość, ewaluacja i finansowanie Programu

Podstawą oceny stopnia realizacji Programu i osiągniętych efektów będą dane własne

PCPR w Pułtusk oraz dane pozyskiwane od podmiotów zaangażowanych w realizację Programu.

Monitorowanie Programu dokonywane będzie co rok, jako załącznik do sprawozdania rocznego z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusk.

W ostatnim roku obowiązywania Programu przeprowadzona będzie ewaluacja końcowa, która powinna dostarczać informacji, czy cele określone w Programie są właściwie realizowane, jaka jest trafność przyjętych sposobów ich realizacji, jaka skuteczność i efektywność Programu oraz wskazać potrzebne zmiany na przyszłość.

Program jest dokumentem o charakterze otwartym i może być aktualizowany, bądź modyfikowany w oparciu o pojawiające się potrzeby.

Program może być finansowany ze środków Powiatu Pułtuskiego, Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego oraz środków pozabudżetowych z programów krajowych i unijnych.

PRZEWODNICZĄCY RADY

[Signature]
mgr inż. Tadeusz Nalewajk

Opracowały:

Marta Moroza
Anna Balcerzak

[Signature]
DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Pułtusk

mgr Alicja Patalan

**Uzasadnienie do Uchwały Rady Powiatu w Pułtusk
w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Pułtuskim na lata 2024 – 2030**

Zgodnie ze zmianami przepisów dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej, uregulowanymi w ustawie z 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw wprowadzono modyfikacje definicyjne oraz nowe brzmienie przedmiotu ustawy - przeciwdziałanie przemocy domowej.

W związku z powyższym istnieje konieczność dostosowania dokumentu do aktualnego stanu prawnego bez względu na perspektywę czasową, na którą je uchwalono.

WICESTAROSTA

Beata Jozwiak